

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/aktualnosci/38709,Zapis-audycji-z-quotRadia-Krakowquot-Druga-konspiracja-i-druga-amnestia-wladze-k.html>
04.05.2024, 19:06

Zapis audycji z "Radia Kraków" - Druga konspiracja i druga amnestia - władze komunistyczne wobec zbrojnego oporu po 1944 r.

78

U S T A W A

z dnia 22 lutego 1947 r.

o amnestii.

Art. 1. Celem upamiętnienia otwarcia Sejmu Ustawodawczego, wybranego z woli Narodu w dniu 19 stycznia 1947 r., i wyboru Prezydenta Rzeczypospolitej oraz celem umożliwienia wszystkim obywatelom wzięcia udziału w odbudowie Demokratycznej Polski Ludowej — udziela się sprawcom i uczestnikom przestępstw, popełnionych w kraju lub zagranicą przed dniem 5 lutego 1947 r., amnestii na zasadach, określonych w niniejszej ustawie.

Art. 2. § 1. Puszca się w niepamięć i przebacza :

1) przestępstwa:

- a) udziału w przestępczym związku lub porozumieniu,
- b) popełnione w granicach działalności takiego związku lub porozumienia — przez ich członków, uczestników oraz osoby udzielające im pomocy,

— jeżeli sprawca przestępstw, określonych pod lit. a) i b), znajdujący się na wolności, dobrowolnie zaniechał przestępnej działalności i oświadczył o tym władzy bezpieczeństwa publicznego albo uczyni to w ciągu 2-ch miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy wobec komisji złożonej z przedstawicieli władz bezpieczeństwa publicznego i rady narodowej,

2) przestępstwa, określone w art. 4, 10 i 23

dekretu z dnia 13 czerwca 1946 r. o przestępstwach szczególnie niebezpiecznych w okresie odbudowy Państwa (Dz. U. R. P. Nr 30, poz. 192), jeżeli sprawca, znajdujący się na wolności, dobrowolnie złożył władzy bezpieczeństwa publicznego przedmioty, których posiadanie na mocy wymienionych przepisów jest zakazane, oraz przedmioty i narzędzia, służące do popełnienia tych przestępstw, albo jeżeli uczyni to w ciągu 2-ch miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy wobec komisji, wymienionej w pkt 1,

3) przestępstwa, określone w art. 115 — 120 kodeksu karnego Wojska Polskiego, jeżeli sprawca, znajdujący się na wolności, dobrowolnie stawił się do rozporządzenia właściwej władzy lub uczyni to w ciągu 2-ch miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Osoba, która popełniła przestępstwo przewidziane w art. 118 § 3 kodeksu karnego Wojska Polskiego, winna ponadto dopełnić warunków przewidzianych w pkt 1 i 2.

§ 2. Sprawca przestępstwa udziału w przestępczym związku lub porozumieniu albo popełnionego w granicach działalności tego związku lub porozumienia, przebywający zagranicą, winien dopełnić warunków, przewidzianych w przepisie § 1 pkt 1, przed przedstawicielstwem Państwa Polskiego zagranicą (Ambasadą, Poselstwem, Konsulatem, Misją

Ustawa z dn. 22 lutego 1947 roku o amnestii (fragment)

Czy zbrojny opór drugiej konspiracji miał sens i jak amnestia z 1947 roku doprowadziła w Polsce do "pax sovietica" ? W programie 8 lutego RK i IPN "Pamięć Niepodległości" dyskutowali : dr Dawid Golik z Oddziałowego Biura Poszukiwań i Identyfikacji w Krakowie oraz Dariusz Walusiak historyk i dokumentalista. Program prowadziła Jolanta Drużyńska.

Audycji można posłuchać pod linkiem:

<http://www.radiokrakow.pl/audycje/pamiec-niepodleglosci-51591/druga-konspiracja-i-druga-amnestia-wladze-komunistyczne-wobec-zbrojnego-oporu-po-1944-r/>

22 lutego 1947 umiera, z ran odniesionych w przeddzień w potyczce z silnym oddziałem KBW w Ostrowsku, Józef Kuraś „Ogień”. Tego samego 22 lutego 1947 nowo wybrany Sejm Ustawodawczy uchwała amnestię, która obejmuje m. in. żołnierzy antykomunistycznego podziemia. Na pozór, władza obdarzona demokratycznym mandatem wyciąga rękę do przeciwnika politycznego, proponując zakończenie krwawego sporu i początek pokojowej współpracy dla dobra kraju. Otóż, nic błędniejszego niż takie odczytanie znaczenia owej „amnestii”, a śmierć „Ognia” w tym samym dniu symbolicznie podkreśla cały dramatyzm tamtego momentu historycznego.

Sejm Ustawodawczy nawiązywał nazwą do parlamentu wybranego w wolnej Polsce w roku 1919 po to, żeby w demokratycznych procedurach uchwalić konstytucję wolnego, po 123 latach niewoli, państwa. Tymczasem izba nosząca to samo imię, wybrana 19 stycznia 1947, w żadnym razie nie reprezentowała społeczeństwa, jej skład był rezultatem gigantycznego fałszerstwa, nacisków, a nawet mordów politycznych. Tak wybrany parlament, gdzie opozycyjne PSL stanowiło znikomy margines, nie prowadził suwerennej polityki, tylko wykonywał dyrektywy komunistów. A jedną z takich dyrektyw była operacja „amnestia”.

W operacji „amnestia” nie chodziło jednak o pojednanie, tylko o zewidencjonowanie, a następnie rozpracowanie zarówno tych, którzy pozostali w lesie, jak i tych, którzy z niego dobrowolnie – ujawniając się w „amnestii” – wyszli. Natomiast dla oddziałów drugiej konspiracji „amnestia” to był prawdziwy cios. Gdyby Józef Kuraś nie zginął 22 lutego 1947, niechybnie jego oddział zostałby – jak generalnie cała ta partyzantka – przetrzebiony przez ofertę „amnestii”. Po Jałcie (luty 1945), po pierwszej „amnestii” (sierpień 1945), po sfałszowanym referendum (czerwiec 1946), po sfałszowanych wyborach (styczeń 1947) i w obliczu oddalającej się perspektywy zbrojnego starcia zachodnich Aliantów z Sowietami, szeregi oddziałów leśnych coraz bardziej topniały. Druga „amnestia” była dla wielu partyzantów dalszym poderwaniem wiary w sens trwania w lesie.

Z czasem na kontynuowanie walki decydowali się już tylko prawdziwi desperaci – tacy jak Józef Franczak „Laluś”, który zginął w milicyjnej obławie pod Lublinem dopiero 21 października 1963.

W Polsce zapanował pokój – *pax sovietica*.